

Sygn. akt VII U 1731/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Ołtarzewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Alicja Jarzyna

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2014 r. w Gdańsku

sprawy J. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 20 maja 2013r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu J. F. prawo do emerytury od dnia 01 marca 2013r.

i stwierdza, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 1731/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu J. F. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.), dalej: ustawa, w postaci braku 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Pozwany organ rentowy wskazał, iż do stażu pracy w warunkach szczególnych uwzględnił zatrudnienie: a) od dnia 04 lutego 1982 r. do dnia 16 lipca 1983 r. w (...), b) od dnia 02 maja 1973 r. do dnia 20 listopada 1979 r., od dnia 22 listopada 1979 r. do dnia 22 listopada 1979 r., od dnia 24 listopada 1979 r. do dnia 12 lutego 1980 r., od dnia 01 kwietnia 1980 r. do dnia 11 grudnia 1980 r., od dnia 13 grudnia 1980 r. do dnia 15 grudnia 1980 r., od dnia 17 grudnia 1980 r. do dnia 20 grudnia 1980 r. w Spółdzielni (...) w S. oraz c) od dnia 09 maja 1985 r. do dnia 17 sierpnia 1988 r. w Zakładzie (...) w P. Zakładzie (...) w E.. Równocześnie pozwany organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył ubezpieczonemu okresu zatrudnienia w Spółdzielni (...) w S. od dnia 15 grudnia 1972 r. do dnia 01 maja 1973 r. (jako że wykonywał on wówczas prace pomocnika) oraz w (...) Spółdzielni (...) w B. od dnia 17 sierpnia 1992 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. (jako że wykonywał on prace kierowcy-mechanika-ślusarza).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony J. F., wnosząc o jej zmianę oraz przyznanie wnioskowanego świadczenia, jak również dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność charakteru i rodzaju wykonywanej pracy.

W odpowiedzi z dnia 22 lipca 2013 r. na odwołanie ubezpieczonego, pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu spornej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. F., urodzony dnia (...), z zawodu kierowca, w dniu 18 marca 2013 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w 27 grudnia 2012 r.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 25 lat i 22 dni, równy ilości okresów składkowych, jednakże nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 12 lat, 2 miesiące i 19 dni.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – k. 99 akt rentowych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 20 maja 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu J. F. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 20 maja 2013 r. – k. 100 akt rentowych

W okresie od dnia 15 grudnia 1972 r. do dnia 01 maja 1973 r. ubezpieczony J. F. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni (...) w S. na stanowisku pomocnika kursanta.

Łącznie w powyższym zakładzie pracy wnioskodawca zatrudniony był w okresie od dnia 15 grudnia 1972 r. do dnia 12 lutego 1980 r. – przy czym okresy od dnia 02 maja 1973 r. do dnia 20 listopada 1979 r., od dnia 22 listopada 1979 r. do dnia 22 listopada 1979 r., od dnia 24 listopada 1979 r. do dnia 12 lutego 1980 r., od dnia 01 kwietnia 1980 r. do dnia 11 grudnia 1980 r., od dnia 13 grudnia 1980 r. do dnia 15 grudnia 1980 r., od dnia 17 grudnia 1980 r. do dnia 20 grudnia 1980 r. były niesporne i zostały przez pozwany organ rentowy zaliczone do stażu pracy skarżącego w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony uzyskał uprawnienia traktorzysty w dniu 10 maja 1973 r., jak również uprawnienia kategorii C, BE i CE od dnia 14 stycznia 1988 r.

dowód: świadectwo pracy z dnia 12 lutego 1980 r. – k. 11 akt rentowych, akta osobowe – koperta na k. 20 akt sprawy, zaświadczenie o pracy w warunkach szczególnych z archiwum z dnia 28 stycznia 2013 r. – k. 32 akt rentowych, kopie dokumentacji osobowej – k. 34-56 akt rentowych, zeznania ubezpieczonego oraz świadków W. B., R. M. oraz J. P. – protokół skrócony k. 77-79 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 80 akt sprawy, prawo jazdy ubezpieczonego – okazane na rozprawie – k. 77 akt sprawy

W okresie od dnia 08 września 1988 r. do dnia 30 czerwca 1992 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni (...) w S. na stanowisku kierowcy. W ramach powyższego zatrudnienia w okresie od dnia 08 września 1988 r. do dnia 31 lipca 1991 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Wnioskodawca został zatrudniony w przedsiębiorstwie jako kierowca w (...) Zakładzie (...).

Przedsiębiorstwo posiadało ok. 60-70 samochodów ciężarowych, przypisanych do jednego z siedmiu zakładów produkcyjnych (skarżący pracował w (...) Zakładzie (...)). Kierowców pracowało w zakładzie 80-100. Zakład na stanie posiadał także niewielką ilość samochodów dostawczych marki Ż. i N. – ok. 15 sztuk – którymi wnioskodawca nie jeździł.

W zakładzie pracy wnioskodawca pracował jako kierowca samochodu balastowego T. z przyczepą niskopodwoziową, służącą do przewozu sprzętu ciężkiego (koparek, spycharek, walców drogowych) – którą to pracę w zakresie przewozu wykonywał on nie tylko na rzecz pracodawcy, ale także podmiotów trzecich. Woził również wielkie skrzynie.

Sporadycznie wnioskodawca zastępował pod nieobecność kolegów na samochodach ciężarowych marki S. i J. – zawsze o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Wnioskodawca nie wykonywał prac mechanika – jedynie w sytuacji, gdy jego pojazd trafiał do warsztatu w związku z awarią, przeglądem lub remontem, pomagał on mechanikowi w pracy, uzyskując z tego tytułu osobną stawkę wynagrodzenia (tzw. remontową).

W okresie od dnia 04 maja 1992 r. do dnia 30 czerwca 1992 r. wnioskodawca wykorzystywał urlop bezpłatny.

dowód: świadectwo pracy z dnia 30 czerwca 1992 r. – k. 17 akt rentowych, akta osobowe – koperta na k. 20 i 26 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego oraz świadków W. B., R. M. oraz J. P. – protokół skrócony k. 77-79 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 80 akt sprawy, legitymacja ubezpieczeniowa – koperta na k. 86 akt rentowych, świadectwa pracy świadków W. B. i J. P. – koperty na k. 74-75 akt sprawy

W okresie od dnia 17 sierpnia 1992 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. ubezpieczony J. F. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółdzielni (...) w B. na stanowiskach kierowcy mechanika oraz kierowcy.

Ubezpieczony został zatrudniony na stanowiska kierowcy mechanika (ślusarza) oraz kierowcy mechanika, na podstawie kolejnych terminowych umów o pracę (na czas określony), każdorazowo na potrzeby prac interwencyjnych.

dowód: świadectwo pracy z dnia 01 lipca 1993 r. – k. 18 akt rentowych, akta osobowe – koperta na k. 22 akt sprawy, legitymacja ubezpieczeniowa – koperta na k. 86 akt rentowych

W okresie od dnia 01 października 1994 r. do dnia 18 lutego 1998 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w K. na stanowisku kierowcy. W powyższym okresie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Zakład pracy zajmował się świadczeniem usług wyłącznie w zakresie transportu ciężarowego, nie osobowego.

Pierwsza z umów o pracę wskazywała wprost na zatrudnienie wnioskodawcy i powierzeniu mu obowiązków kierowcy samochodu ciężarowego od dnia 01 października 1994 r. na czas określony 6 miesięcy, kolejne zaś dokonywały prolongaty zatrudnienia na dalsze – 6-miesięczne lub roczne – okresy.

Pracodawca współpracował ze Spółdzielnią (...) – ubezpieczony zaś oraz R. M. jeździł samochodem ciężarowym cysterną i przewoził mleko, zbierane ze zlewni mleka z całego powiatu (...), i zawożone do Spółdzielni (...) w G.. Niekiedy musieli oni wykonywać kursy dwa razy dziennie z powodu ilości mleka do odbioru – o ile cysterna miała mniejszą pojemność. Najwięcej mleka było w okresie od wiosny do jesieni. Praca odbywała się także w niedziele i święta, ponieważ mleko zawsze musiało być odebrane.

Swoją pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony wnioskodawca wykonywał na samochodach marki I., L. – cysternach. Na samym początku jeździł również samochodem skrzyniowym marki J.. Pracodawca ten posiadał w swoim taborze wyłącznie samochody ciężarowe.

dowód: świadectwo pracy z dnia 23 lutego 1998 r. – k. 20 akt rentowych, akta osobowe – koperta na k. 70 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego oraz świadków R. M. i Z. G. – protokół skrócony k. 77-79 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 80 akt sprawy, legitymacja ubezpieczeniowa – koperta na k. 86 akt rentowych

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, jak również w aktach rentowych pozwanego organu, oraz aktach osobowych i płacowych ubezpieczonego ze spornych okresów, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków W. B., R. M., J. P. i Z. G., bowiem jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornych okresach w tych samych zakładach pracy, w ocenie Sądu zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym – w tym zeznaniami wnioskodawcy – tworzą zwartą i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego J. F. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII (W transporcie i łączności) pod pozycją 2 wskazano prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych).

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 27 grudnia 2012 r. osiągnął 60 rok życia. Wnioskodawca na dzień złożenia wniosku udokumentował wymagany okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, jak również pozostaje w stosunku pracy – co biorąc pod uwagę brzmienie art. 184 ust. 2 ustawy od dnia 01 stycznia 2013 r. pozostaje okolicznością w sprawie bez znaczenia.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy za prace w warunkach szczególnych (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych)) uznać można było opisane powyżej sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonego:

1. od dnia 15 grudnia 1972 r. do dnia 01 maja 1973 r. w Spółdzielni (...) w S.
2. od dnia 08 września 1988 r. do dnia 30 czerwca 1992 r. w Spółdzielni (...) w S.
3. od dnia 17 sierpnia 1992 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. w (...) Spółdzielni (...) w B.
4. od dnia 01 października 1994 r. do dnia 18 lutego 1998 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K..

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w dwóch z powyższych spornych okresów znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwa pracy, akta osobowe). Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego został potwierdzony zeznaniami świadków W. B., R. M., J. P. (współpracowników ubezpieczonego ze Spółdzielni (...) w S.) oraz R. M. i Z. G. (współpracowników ubezpieczonego z Przedsiębiorstwa (...) w K.) – którzy zgodnie wskazali, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w obydwu w/w przedsiębiorstwach wykonywał w warunkach szczególnych właśnie prace kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony lub specjalnego. Należy wskazać, iż świadkowie ci stanowili wiarygodne osobowe źródło dowodowe dla Sądu, ponieważ pracowali w obydwu zakładach pracy w okresach pokrywających się z zatrudnieniem tam ubezpieczonego: świadek W. B. (brygadzysta, przewodniczący Związków Zawodowych) w latach 1985-1992, świadek J. P. (kierowca) w latach 1986-1991, świadek R. M. (kierowca) w latach 1985-1988 – odnośnie Spółdzielni (...) w S.; ponadto świadek R. M. (kierowca) w latach 1996-2002 oraz świadek Z. G. (kierowca) od 1988 r. – odnośnie Przedsiębiorstwa (...) w K..

Świadkowie ci w sposób zbieżny i dla Sądu wiarygodny opisywali rodzaj i dokładne zadania, jakie wnioskodawca wykonywał w spornych okresach – nadto w ocenie Sądu mieli oni obiektywną możliwość posiadania wiedzy na temat rodzaju i charakteru pracy ubezpieczonego, mając z nim bardzo częstą styczność. W sposób całkowicie analogiczny świadkowie opisywali stanowiska pracy ubezpieczonego oraz wykonywane przez niego prace – której to pracy znali specyfikę, zakresy obowiązków i charakter wykonywanego zatrudnienia.

Na wstępie godzi się również podkreślić, iż w uwzględnionych przez Sąd – a omówionych poniżej – okresach ubezpieczony posiadał wymagane uprawnienia w zakresie prowadzenia pojazdów ciężarowych. Uprawnienia traktorzysty uzyskał bowiem w dniu 10 maja 1973 r., zaś uprawnienia kategorii C, BE i CE od dnia 14 stycznia 1988 r. (co wynika z prawa jazdy, okazanego Sądowi na rozprawie).

I tak, jak ustalił Sąd, wnioskodawca jako pracownik Spółdzielni (...) w S. od dnia 08 września 1988 r. do dnia 30 czerwca 1992 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, został zatrudniony jako kierowca w (...) Zakładzie (...). Odnosząc się do zakresu prac wnioskodawcy, Sąd ustalił i przyjął, iż w zakładzie pracy wnioskodawca pracował jako kierowca samochodu balastowego T. z przyczepą niskopodwoziową, służącą do przewozu sprzętu ciężkiego (koparek, spycharek, walców drogowych) – którą to pracę w zakresie przewozu wykonywał on nie tylko na rzecz pracodawcy, ale także podmiotów trzecich – co jednoznacznie podkreślali świadkowie B. i P., a w kontekście czego świadek M. podawał, iż sam jeździł innym samochodem marki K.. Woził również wielkie skrzynie. Sporadycznie wnioskodawca zastępował pod nieobecność kolegów na samochodach ciężarowych marki S. i J. – zawsze o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Jednoznacznie należy także wskazać – co wynika z zeznań choćby świadka B. – iż wnioskodawca nie wykonywał prac mechanika, a jedynie w sytuacji, gdy jego pojazd trafiał do warsztatu w związku z awarią lub remontem, pomagał on mechanikowi w pracy, uzyskując z tego tytułu osobną stawkę wynagrodzenia (tzw. remontową). Okoliczność powyższa znalazła również odzwierciedlenie w angażach gdzie stawki godzinowe ustalono w różnych wysokościach (odmienne stawki dla efektywnej pracy kierowcy ciężarowego i przy pracy remontowej). O ile zatem w ocenie Sądu można przyjąć, iż były momenty w okresie pracy na rzecz w/w pracodawcy, kiedy wnioskodawca J. F. wykonywał prace inne od prac stricte kierowcy ciężarowego – o tyle podkreślić należy, iż były to sytuacje marginalne, sporadyczne, nie mogące przesądzać o braku możliwości zaliczenia w/w okresu do stażu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych.

W zakresie zatrudnienia od dnia 01 października 1994 r. do dnia 18 lutego 1998 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. na stanowisku kierowcy, przede wszystkim należy zwrócić uwagę, iż z samej już nazwy przedsiębiorstwa wynika wprost, że zakład pracy zajmował się świadczeniem usług w zakresie wyłącznie transportu ciężarowego, nie osobowego. Potwierdzenie powyższego Sąd odnalazł również w ramach akt osobowych w treści umów o pracę. Pierwsza z tych umów z dnia 01 października 1994 r. wskazywała wprost na zatrudnienie wnioskodawcy i powierzeniu mu obowiązków kierowcy samochodu ciężarowego od dnia 01 października 1994 r. na czas określony 6 miesięcy, kolejne zaś (z dnia 01 kwietnia 1995 r., z dnia 01 października 1995 r. oraz z dnia 01 kwietnia 1996 r.) dokonywały prolongaty zatrudnienia na dalsze – 6-miesięczne lub roczne – okresy. Odnośnie charakteru i rodzaju prac skarżącego, świadkowie wskazywali, iż pracodawca współpracował ze Spółdzielnią (...) – ubezpieczony zaś oraz R. M. (który obszernie opisał pracę w zakładzie) jeździł samochodem ciężarowym cysterną i przewoził mleko, zbierane ze zlewni mleka z całego powiatu (...), i zawożone do Spółdzielni (...) w G.. Na samym początku jeździł również samochodem skrzyniowym marki J.. Pracodawca ten posiadał w swoim taborze wyłącznie samochody ciężarowe – zatem niewątpliwie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego, skoro innymi pojazdami pracodawca nie dysponował.

Mając na uwadze powyższe – Sąd Okręgowy zaliczył ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych powyższe dwa sporne okresy zatrudnienia.

Jedynie na marginesie Sąd wskazuje, iż uznany w ramach przeprowadzonego postępowania dowodowego sam tylko okres zatrudnienia ubezpieczonego dnia 01 października 1994 r. do dnia 18 lutego 1998 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. (tj. 3 lata, 4 miesiące i 18 dni) jest wystarczający do uznania, iż spełnił on wymóg wykazania 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych – jako że pozwany organ rentowy zaliczył wnioskodawcy w spornej decyzji 12 lat, 2 miesiące i 19 teńże pracy, zatem w niniejszym postępowaniu skarżący udowodnić musiał jedynie dalsze 2 lata, 9 miesięcy i 11 dni. Tym samym uznanie przez Sąd za pracę w warunkach szczególnych okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w K. oznacza bowiem przyjęcie, iż prace kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w warunkach szczególnych wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez przeszło 15 lat – zatem w zakresie wystarczającym do przyznania wnioskowanego świadczenia w postaci emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Równocześnie, w ocenie Sądu brak jest dowodów, na podstawie których można by przyjąć, iż analogiczne prace w warunkach szczególnych J. F. wykonywał w pozostałych spornych okresach – tj. od dnia 15 grudnia 1972 r. do dnia 01 maja 1973 r. w Spółdzielni (...) w S. oraz od dnia 17 sierpnia 1992 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w B..

Odnośnie spornego okresu od dnia 15 grudnia 1972 r. do dnia 01 maja 1973 r. w Spółdzielni (...) w S. wskazać należy, iż z przedłożonego świadectwa pracy (k. 11 akt rentowych) wynika jedynie fakt zatrudnienia na stanowisku pomocnika kursanta – niewątpliwie nie wymienionego w wykazie A rozporządzenia. Brak jest z powyższego okresu jakiegokolwiek wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej (koperta na k. 86 akt rentowych), w której wpisy (od s. 46) zaczynają się dopiero od dnia 04 lutego 1982 r. Brak jest również jakichkolwiek dokumentów dotyczących w/w okresu w aktach osobowych z powyższego przedsiębiorstwa (k. 20 i 26 akt sprawy) – jedynie umowa na okres próbny 7 dni z dnia 15 grudnia 1972 r., a następnie dopiero angaż z dnia 02 maja 1973 r. (zatem z okresu już późniejszego). Brak jest zatem dokumentów, które pozwoliłyby na ustalenie, odmiennie niż pozwany, iż w spornym okresie wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych prace kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony. Co istotne, jak wskazano powyżej, ubezpieczony wymagane uprawnienia w zakresie prowadzenia pojazdów ciężarowych uzyskał dopiero po tymże okresie – mianowicie uprawnienia traktorzysty uzyskał w dniu 10 maja 1973 r., zaś uprawnienia kategorii C, BE i CE od dnia 14 stycznia 1988 r. (co wynika z prawa jazdy, okazanego Sądowi na rozprawie). Tym samym obiektywnie rzecz biorąc nie mógł kierować w spornym okresie pojazdami, do których prowadzenia nie został dopuszczony.

W zakresie zaś pracy od dnia 17 sierpnia 1992 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w B., z przedłożonego świadectwa pracy (k. 18 akt rentowych) oraz z wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej (s. 48 – k. 86 akt rentowych) wynika zatrudnienie skarżącego na stanowisku kierowcy mechanika – które z całą pewnością nie widnieje w wykazie A rozporządzenia. W aktach osobowych (k. 22 akt sprawy) znajdują się wyłącznie dokumenty dotyczące przyjęcia wnioskodawcy do zakładu pracy (na stanowisko kierowcy), jak również 3 umowy o pracę: z dnia 20 sierpnia 1992 r., z dnia 01 stycznia 1993 r. oraz z dnia 18 lutego 1993 r.; z każdej z nich wynika czas określony, na jaki zatrudniano każdorazowo wnioskodawcę, nadto z dwóch pierwszych wynika także zatrudnienie ubezpieczonego do prac interwencyjnych. Umowy z dnia 01 stycznia 1993 r. oraz z dnia 18 lutego 1993 r.; jeszcze inaczej, niż opisane w/w dokumenty, tytułują stanowisko pracy ubezpieczonego – posługując się pojęciem kierowcy mechanika ślusarza – co stanowi niewątpliwie rozbieżność, w żaden sposób nie wyjaśnioną przez ubezpieczonego w przedmiotowym postępowaniu. Nie zaoferował on nadto Sądowi żadnych osobowych źródeł dowodowych w postaci świadków z w/w okresu zatrudnienia. Równocześnie też brak jest dokumentów, które pozwoliłyby na ustalenie, odmiennie niż pozwany, iż w spornym okresie wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych prace kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony.

W ocenie Sądu Okręgowego, wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony J. F. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o akta osobowe i zeznania

świadków wyjaśniające zakres obowiązków i charakter pracy ubezpieczonego, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a ustawy poprzez wnioskowanie a contrario.

W konkluzji Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 20 maja 2013 r. i przyznał ubezpieczonemu J. F. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 marca 2013 r. (tj. pierwszego dnia miesiąca złożenia wniosku o świadczenie emerytalne jako daty spełnienia ostatniej przesłanki). Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 18 marca 2013 r., oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Maria Ołtarzewska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...).

(...)